

Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Stane Primožič — predsednik, Ivan Mauser — podpredsednik in člani: Olga Abramič, dipl. inž., Jošt Bajželj, Marinka Farčnik, Zlata Humer in Slavka Rojina. Tisk: CP »Gorenjski tisk« v Kranju

LETO XIV. — 30. X. 1970 — Št. 10

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS — KRANJ

tekstilec

Iz vsebine:

- 5. seja delavskega sveta podjetja
- Delna reorganizacija komercialnega in tehničnega sektorja je nujna in potrebna
- Zlati »Mode-fest 70« za Tekstilindustrijo
- Izšla je knjižica o II. konferenci sindikatov Slovenije
- Razpis vodilnih delovnih mest
- »Mezzera« — novi pralni stroj
- Kolesarji — pozor
- Sprememba pravilnika o delitvi dohodka podjetja
- Športne novice

5. seja delavskega sveta podjetja

28. septembra je imel Delavski svet svojo 5. redno sejo. Poleg članov so se seje udeležili še glavni direktor Dušan Horjak, direktorji sektorjev, predstavniki kolektivnih izvršilnih organov in predstavniki družbeno političnih organizacij v podjetju. Dnevni red je bil naslednji:

1. Potrditev zapisnika 4. redne seje Delavskega sveta
2. Obravnavanje poslovnega poročila za I. polletje 1970
3. Sprememba Pravilnika o delitvi dohodka

program razvoja podjetja, na podlagi katerega bomo pristopili k rekonstrukciji naših kapacitet.

Opozoril je tudi na reelekcijo strokovnega kadra. V zvezi s tem naj odgovorne službe pripravijo material, na podlagi katerega bo na osnovi Statuta podjetja izveden razpis vodilnih delovnih mest.

Po krajši razpravi je delavski svet sprejel naslednji sklep:

1. Na podlagi 314. člena Statuta podjetja se mora do 30. 9. 1970 objaviti razpis vodilnih delovnih mest.

3. Sprememba Pravilnika o delitvi dohodka

Odbor za nagrajevanje je na 3. seji dne 27. avgusta obravnaval vsebino 11. člena Pravilnika o delitvi dohodka podjetja in ugotovil, da so nadomestila OD, ki so se izplačevala po navedenem členu, dosegla že takšen obseg, da je potrebno člen spremeniti. Do 1967. leta so se plačevali zastoji nad 16 ur za celotni obrat. Do 16 ur izpada je kril obrat sam, ali pa je izpad doprinesel z delom ob prostih sobotah. Od 1. 1967 dalje pa se je izplačevalo obratom za vsako uro izpada 50 %-no nadomestilo. V letošnjem letu pa so ta nadomestila za izpade toliko narasla, da je postala situacija nevzdržna. Zaradi teh razlogov je potrebna sprememba 11. člena Pravilnika o delitvi dohodka podjetja.

Delavski svet je za tem soglasno sprejel sklep, da se spremeni 11. člen, kot je bil predložen. (Sprememba člena je posebej objavljena v današnji številki glasila.)

Odbor za gospodarstvo pa je zadalžil, da razišče v vsakem posameznem primeru vzrok zastoja v proizvodnji. Če ugotovi, da je vzrok zastoja objektivne narave, naj poroča o tem Delavskemu svetu s predlogom ustreznih ukrepov. Če pa ugotovi, da gre za subjektivno odgovornost posameznih delavcev ali strokovnih služb, naj takoj sproži postopek zoper odgovorne osebe za povračilo škode.

Strokovne službe naj v sodelovanju z odborom za nagrajevanje pripravijo osnutek posebnega pravilnika o odgovornosti za zastoje.

Delovni enoti gravura se poviša cenik za enoto proizvodnje za 11,7 odstotka in to z veljavnostjo od 1. 7. 1970 dalje.

Zadalži se strokovne službe (tehnični, ekonomski in kadrovski sektor), da kompleksno proučijo

organizacijo, delovne pogoje in sistem nagrajevanja v delovni enoti gravura ter predlagajo ukrepe za stabilizacijo tega obrata.

4. Imenovanje novih članov kolektivnih izvršilnih organov

Zaradi prenehanja delovnega razmerja je prenehal mandat nekaterim članom kolektivnih izvršilnih organov, zato je Delavski svet na podlagi predpisanega postopka izvolil volilno komisijo, ki je razdelila glasovnice in izvedla volitve.

Sprejeti so bili naslednji sklepi: 1. Zaradi prenehanja delovnega razmerja preneha mandat naslednjim članom kolektivnih izvršilnih organov:

- v odboru za gospodarstvo: Malej Metki,
 - v odboru za izobraževanje: Javornik Jožetu in
 - v odboru za nagrajevanje: Završnik ing. Tomažu.
2. Za nove člane se izvolijo:
- v odbor za gospodarstvo: Oman Ivan, vodja izmene v tkalnici I,
 - v odbor za izobraževanje: Oman ing. Pavla, ing. tehnolo-

log v kontrolno raziskovalnem sektorju,

- v odbor za nagrajevanje: Omejc Alojz, vodja splošnih služb v plemenitilnici I.

5. Sprejem začasnega sklepa o pristojnosti pri postopku v zvezi s kršitvami delovnih dolžnosti

Začasni sklep o pristojnosti pri postopku v zvezi s kršitvami delovnih dolžnosti je posebej objavljen v današnji številki glasila.

6. Imenovanje delegata za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

V Sarajevu bo spomladi prihodnje leto potekal II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Predsednik Sindikalne podružnice Franc Istenič je predlagal za delegata predsednika Delavskega sveta Zvoneta Černeta. Drugih predlogov ni bilo. Delavski svet je za tem soglasno sprejel naslednji sklep:

Za delegata za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije se imenuje tovariš ZVONE ČERNE, predsednik Delavskega sveta podjetja.

1. oktobra nas je obiskala prijateljska delegacija iz MOSTARJA. Po ogledu podjetja je sledil še razgovor s predstavniki podjetja

4. Imenovanje novih članov kolektivnih izvršilnih organov

5. Sprejem začasnega sklepa o pristojnosti pri postopku v zvezi s kršitvami delovnih dolžnosti.

6. Imenovanje delegata za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

Predlagani dnevni red je bil soglasno potrjen.

Povzetek razprave in sklepi:

1. Potrditev zapisnika 4. redne seje Delavskega sveta

Potrdi se zapisnik 4. redne seje Delavskega sveta z dne 1. 9. 1970 kot je bil predložen.

Po obravnavanju 1. točke dnevnega reda je spregovoril nekaj besed novi glavni direktor Dušan Horjak. V razpravi je obrazložil članom najprej situacijo v kateri se podjetje nahaja. Poudaril je predvsem notranjo nerešeno vprašanje, ki bistveno vpliva na razvoj podjetja in o nadaljni perspektivi.

Opozoril je, da bodo morali v bodoče samoupravni organi in strokovne službe temeljiteje spremljati razvoj podjetja in biti doslednejši pri urejanju problemov, ki so v njihovi pristojnosti. Izboljšati se morata organizacija proizvodnje in prodaje, ter se prilagoditi tržnim zahtevam. Prvenstvo pa je potrebno izboljšati kvaliteto, vzporedno s tem pa naj se korigira tudi Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, ki bo s pravičnim nagrajevanjem dajal poudarek na kvaliteto, ne pa na količino.

V določenem času se bo skupno s strokovnimi službami pripravil

Razpišejo se vsa vodilna delovna mesta kot so določena v 230. členu statuta.

2. Obravnavanje poslovnega poročila za I. polletje 1970.

Poslovno poročilo za I. polletje 1970 je podal direktor finančnega sektorja Tone Virnik. Posebej je obrazložil nekatere najaktualnejše podatke o doseženi proizvodnji, kvaliteti in asortimentu tkanin, nadalje o osebnih dohodkih in investicijski dejavnosti, kakor tudi o rezultatih prodaje na domačem tržišču in izvozu ter o nabavnem poslovanju. Prikazal je tudi stanje zaloga nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov. Podrobno je obrazložil podatke o delitvi celotnega dohodka in doseženega dohodka.

Po razpravi je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdi se poslovno poročilo za I. polletje 1970 kot je bilo predloženo.

2. Tehnični sektor naj v sodelovanju z obratovodstvi prouči vprašanje smotnosti nabave cevki za varkopske z ozirom na predvideno realizacijo prestavitve previjalnih strojev, ker se bo takrat pojavil višek cevki in po potrebi takoj podvzame ustrezne ukrepe.

3. Tehnični sektor naj v sodelovanju z obratovodstvi reši vprašanje nabave in vzdrževanja potrebnega števila zabojev za prevoz preje, da se ta pri transportu ne bo kvarila.

4. Vsa obratovodstva naj podvzamejo ustrezne ukrepe, da se zaostrita disciplina in red pri manipulaciji z materialom.

Proste sobote za leto 1971!

Članom kolektiva sporočamo, da je odbor za splošne zadeve na svoji 8. seji dne 29. 9. 1970 sprejel razpored prostih sobot za leto 1971, kot je bil predložen.

Predložen razpored prostih sobot za leto 1971 je bil objavljen v 9. številki Tekstilca.

2. oktobra je bil sklican sestanek političnega aktiva podjetja. Vodil ga je glavni direktor Dušan Horjak. Obravnavali so problematiko podjetja in perspektivni razvoj

Nagrajeni model »Zlati MODE-FEST 70«

Delna reorganizacija komercialnega in tehničnega sektorja je nujna in potrebna

Rezultati polletnega poslovanja podjetja nam med drugim nakazujejo vrsto nalog, med katerimi je zelo važna in nujna — poglabitev, utrditvev in razširitev prodajne službe v podjetju. Potek in razvoj celotne prodaje v I. polletju letošnjega leta sta le delno zadovoljiva. Posrečilo se nam je sicer prodati približno toliko, kolikor smo med letom proizvedli, vendar pa moramo prodajo še povečati, tako na domačem, kot tudi na tujem tržišču. Z ozirom na vedno večje zahteve prenasičenega tržišča s tekstilom, pa moramo poskrbeti tudi za boljši izbor artiklov, kar nam narekuje kadrovska okrepitev na področju kreiranja pestrih tkanin. Le-to narekuje tudi uvajanje nove tehnologije.

Po novi reorganizaciji komercialnega sektorja bo prodajna služba razdeljena na:

- prodajni oddelek za domače tržišče in
- prodajni oddelek za tuje tržišče.

Domače tržišče je bilo doslej razdeljeno na 5 prodajnih področij, kjer je delovalo pet potnikov in štirje prodajni referenti, za tuje tržišče (izvoz) pa en referent in njegov pomočnik.

Prodaja na domačem tržišču bo po reorganizaciji razdeljena na osem prodajnih področij za trgovino in dva posebej za konfekcijo. S tem se bo tudi povečalo število potnikov od pet na deset. Tudi prodaja na tuje tržišče bo razdeljena na tri področja s tremi referenti za izvoz.

Reorganizacija prodajne službe je zajela tudi skladišče gotovega blaga. Znano je, da se je eno od skladišč gotovega blaga ukinito in da se je vskladiščenje centra-

liziralo v enem skladišču. S tem je povečana obremenitev in težji pregled samega skladišča, kakor tudi počasnejša odprema. Razumljivo je, da en sam skladiščnik ne more biti kos nalogam oziroma odgovarjati za red in urejenost skladišč. Z reorganizacijo se predvideva nastavitev štirih »etažnih« skladiščnikov, ki bodo v pravem pomenu pomočniki vodje skladišča gotovega blaga. S to izpopolnitvijo bomo dosegli, da bo blago v najkrajšem možnem roku dostavljeno kupcem.

Pristojni samoupravni organi so predlog delne reorganizacije že sprejeli in potrdili. Vsekakor se rezultati reorganizacije ne bodo pokazali naenkrat, saj tudi še niso zasedena vsa novoustanovljena delovna mesta. Kadrovskega sektorja mora poskrbeti, da bodo ta delovna mesta čimprej zasedena. Nova razdelitev prodajnih področij

bo omogočila predvsem: pogostejše obiskovanje strank, enakomerno obremenjenost potnikov, temeljitejšo obdelavo področij itd. Izbrane so tudi najboljše možne poti tako, da bodo potniki opravili čim krajšo pot.

Zavedati pa se moramo, da bodo končni uspehi odvisni le od našega skupnega dela in prizadevanja vsakega posameznika. Skrajni čas je, da spoznamo, da proizvajamo blago za prodajo. Prodali pa bomo lahko le:

- pravočasno izdelano blago (rokil),
- blago, naročeno po nalogu komercialne,
- kvalitetno izdelano blago in
- poceni izdelano blago.

Dobro poznavanje tržišča in sodelovanje med prodajo in proizvodnjo pa se bo pokazalo v dosegani prodaji oz. realizaciji naših izdelkov.

Izšla je knjižica o II. konferenci sindikatov Slovenije

Na željo mnogih sindikalnih delavcev iz občinskih in osnovnih sindikalnih organizacij je časopisno založniško podjetje Delavska enotnost iz Ljubljane izdalo pomembno publikacijo z naslovom »II. konferenca slovenskih sindikatov«, knjižica za sindikalne delavce in upravitelje. Knjižica ima 125 strani in obravnava celotno gradivo z druge konference sindikatov Slovenije, ki je bila 18. junija letos v Ljubljani.

Vse zbrano gradivo v knjižici je zelo pomembno in bo služilo kot priročnik za nadaljnje delovanje

vseh sindikalnih organizacij in organov samoupravljanja. Brosura bo seveda nujno potrebna tudi vsakemu sindikalnemu delavcu pri njegovem prizadevanju za ustrezno aktivnost v svoji organizaciji. Zato bi bilo zelo priporočljivo, da odgovorni v organizacijah naročijo po več izvodov te knjižice in jih razdelijo vsaj vsem aktivnejšim članom svojih vodstev. Vsem kolektivom bo namreč knjižica zelo koristen pripomoček za usmerjanje lastne aktivnosti in sodelovanja sindi-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Zlati „MODE-FEST 70“ za Tekstilindus

Na povabilo organizatorjev I. jugoslovanskega festivala mode Studia RAKURS iz Zagreba smo se udeležili prve velike manifestacije mode v naši državi, prve potujoče modne revije z nazivom »MODE-FEST 70«.

Organizatorji te modne prireditve, ki je pritegnila proizvajalce tekstila, konfekcije, trikotaže, obutve, modne galanterije in kozmetike, so imeli namen prikazati širokemu krogu odjemalcev, kaj vse proizvaja in pripravlja naša domača tovrstna industrija. Obenem so potom izvedene ankete med obiskovalci teh modnih prireditev organizatorji želeli zbrati podatke, česa si želi današnji potrošnik, kaj ga navdušuje, kaj pogreša med tovrstnimi izdelki in navsezadnje — kakšna naj bi bila nova moda širokega kroga potrošnikov. (Nove dolžine oblačil, večja poraba tekstila, nove barve, itd.)

Ta potujoča modna manifestacija »MODE-FEST 70« je obšla 17 velikih jugoslovanskih mest: od Zagreba preko Osijeka, Subotice, Novega Sada, Beograda, Niša, Skopja, Titograda, Dubrovnika, Sarajeva, Zadra, Splita, Reke do Ljubljane. Revijo si je ogledalo 160 000 obiskovalcev, od katerih je 140 000 oddalo anketne liste, ki jih sedaj ureja Center za raziskavo tržišča v Zagrebu. Obenem so

obiskovalci oddali svoje glasove za modele tovarn, ki so prikazovale svoje izdelke v delu programa za konkurenco.

Naše podjetje je sodelovalo s petimi modeli za različne dnevne priložnosti:

- za delo,
- za šport,
- za počitnice,
- za prosti čas in
- za večerne ure po delu.

Štirje od petih modelov so bili prikazani v rednem delu revijskega programa, medtem ko je peti model tekmoval v konkurenci za nagrado »Zlati MODE-FEST 70«. Ocenjevalci so bili obiskovalci modnih revij, bralci revije Svijet ter strokovna žirija. Med šestimi modeli, ki so tekmovali v skupini tekstila, je naš model osvojil PRVO MESTO »Zlati MODE-FEST 70«.

Vsekakor lepo priznanje za naše izdelke!

A. Š.

Pripis uredništva:

Vso pohvalo in priznanje pa moramo pripisati naši kreatorki ANJ STEMPIHAR, ki je izdelala prikazane modele, saj je tudi ona prejela »Zlati MODE-FEST 70« za izdani model v konkurenci ter za ostale prikazane 4 modele rednega programa. Iskreno čestitamo!

In še zlata diploma!

Na 11. mednarodnem modnem preteklo leto prejelo po sklepu sejnu oblačenja »Moda v svetu«, mednarodne žirije ZLATO DIPLOMO ki je bilo od 2. — 11. oktobra v MO v skupini metražnega tekstila Beogradu, je naše podjetje kot za artikel PAD.

Model, narejen iz nagrajenega artikla PAD, ki je prejel zlato diplomo. Izdelala ga je kreatorka Ana Stempihar.

Sodeluj v Tekstilcu!

Razpis vodilnih delovnih mest

Po določilih Statuta podjetja (230. do 236. člen in 314. člen) je Odbor za splošne zadeve razpisal vodilna delovna mesta. Razpis je bil objavljen v časopisu Delo dne 2. oktobra 1970 in na oglasnih deskah podjetja. Rok za prijave je potekel 13. oktobra.

Na podlagi prijav je odbor za splošne zadeve na 9. seji dne 16. oktobra imenoval na vodilna delovna mesta naslednje:

- sekretar: Miro dr. Dolžan
- direktor kadrovskega sektorja: Tine Rojina

- direktor ekonomskega sektorja: France Remic
- direktor kontrol. razisk. sektorja: Franc dipl. ing. Indihar
- direktor tehničnega sektorja: Zvone Černe
- direktor komercialnega sektorja: Tone Čare
- direktor finančnega sektorja: Tone Virnik

Po določilih Statuta podjetja traja imenovanje na vodilna delovna mesta 4 leta.

K. S.

Izšla je knjižica ...

(Nadaljevanje z strani 2)

kalnih organizacij in delovanja vseh samoupravnih organov.

Razprava na drugi konferenci sindikatov Slovenije in sprejeti dokumenti so v celoti odraz teženj in stališč naših delovnih ljudi o tem, kakšno družbo si želimo. To pa bodo morali upoštevati prav vsi odgovorni dejavniki v našem družbenem življenju. V knjižici je objavljen tudi statut Zveze sindikatov Slovenije, ki določa njihovo vlogo ter opredeljuje strategijo pri razreševanju družbenih problemov.

Da je to zbrano gradivo trajne vrednosti, dokazujejo tudi misli, iznesene na tej konferenci, ki poudarjajo naslednje:

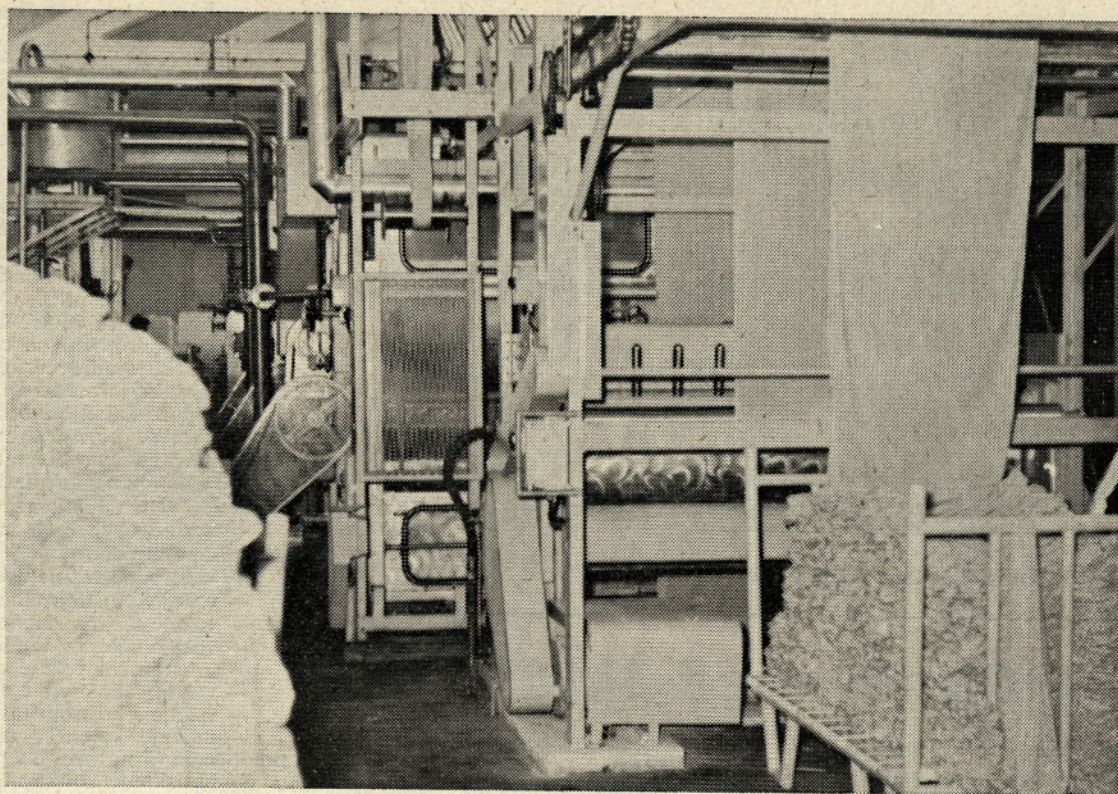
Sindikati naj s svojimi socialnimi temelji odločneje vplivajo na vse tokove družbenega razvoja skozi samoupravne organe in v njih samih. Kaže, da najnaprednejše težnje niso dovolj vplivne v naši celotni politiki, zato je

osnovna naloga sindikatov, ustvarjati pogoje, da bodo delavci v vsakdanjem samoupravnem delu uresničevali svoje bližnje in dolgoročne cilje. Med njimi pa so v ospredju:

- ustvarjanje možnosti za stalno naraščanje materialnega in kulturnega standarda delovnih ljudi,
- razvijanje demokratičnih, samoupravnih in humanih odnosov med ljudmi,
- trajno uveljavljanje socialne varnosti človeka,
- ustvarjanje materialnih pogojev za višjo življenjsko raven in socialno varnost.

Vse to — kar je razčlenjeno v konkretne naloge v predloženem programu — pa je že danes bitka za osvoboditev delovnega človeka obstoječih materialnih, socialnih in duhovnih odvisnosti.

Izdana knjižica zajema torej vse težnje in stališča, ki jih je nakazala II. konferenca sindikatov Slovenije.

Pralni stroj »Mezzera« v obratovanju

»MEZZERA« - novi pralni stroj

Pralni stroj italijanske firme »Mezzera«, ki je pred kratkim pričel obratovati v plemenitilnici obrata I kot zaenkrat edini primer te vrste v naši državi, je danes v tekstilni industriji naj-sodobnejša naprava za pranje tiskanih tkanin. Predstavlja kombinacijo širinskega pralnega stroja modela »LUGC«, treh »NIAGARA« pramenskih pralnih enot ter ožemalnega foularda ob izstopu blaga. Njegovi glavni prednosti napram ostalim vrstam pralnih strojev sta:

- znatno skrajšanje časa, potrebnega za popolno odstranitev nevezanega barvila,
- izrazito boljše obstojnosti barv na potiskanih tkanini.

Redosled posameznih faz v pravi:

1. **Širinsko pranje** (majhen pralni učinek), ki odstrani prebitek nevezanega barvila, katero bi lahko povzročilo kasnejše zamazanje tkanine v pramenskih »Niagara« enotah. Brez začetne širinske obdelave bi navzlic velikemu pralnemu efektu pramenskega dela naprave lahko prišlo do zamazanja tkanine.

2. **Pramensko pranje** (velik pralni učinek) dokončno popolnoma odstrani vse nevezano barvilo tudi pri najvišjih koncentracijah. Večji pralni efekt pramenskega pranja je posledica daljšega časa pranja in istočasne mehanske obdelave pramenov blaga.

3. **Odpiranje pramena blaga** v prvotno širinsko stanje. Ta faza je nujna, ker se pač tkanina v vseh nadaljnjih operacijah obdeluje širinsko.

4. **Ožemanje** visok pritisk ožemalnih valjev foularda odstrani odvečno vodo v tkanini in s tem bistveno skrajša sušenje, ki sledi pranju.

5. **Odlaganje** — ožeta tkanina se s pomočjo premičnega odlagalca odlaga na transportno mizo.

Opis karakterističnih delov pralnega dela naprave:

1. **Širinski pralni stroj »LUGC«** — pralna kad iz nerjavečega jekla, razdeljena v tri dele in opremljena z ureditvijo za dovajanje blaga. Gretje kadi je parno, direktno ali indirektno.

— vodilni valji iz nerjavečega jekla (6 zgoraj, 7 spodaj), montirani na krogičnih ležajih
— širinski razpenjalec, s katerim ročno uravnavamo potrebno širino blaga in s tem preprečimo gubanje

— dva vmesna para gumijastih ožemalnih valjev

— tri brizgalne baterije dovajajo svežo vodo, ki z močno kinetično energijo brizga na tkanino po vsej njeni širini

— končni par ožemalnih valjev s pritiskom ožemanja od 3 do 6 ton.

2. **Pramenska pralni enota »Niagara«** (naša naprava ima tri)

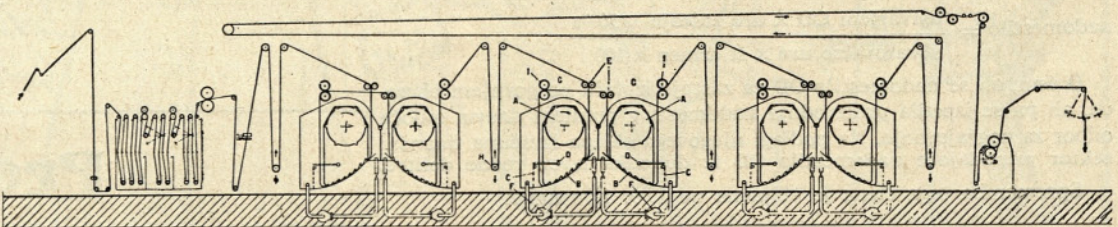
— dva valja (A) velikih premerov in posebnega profila, ki se vr-

tita drug proti drugemu, tako da prameni (E) katere prenašata, vedno padajo na notranjo stran kadi. Hitrost obeh valjev je sinhronizirana;

— dve nerjaveči kovinski kadi (B) posebne oblike. V kadeh je po vsej širini nameščen perforiran mrežast razdelilec pramena (C), opremljen z avtomatsko zaustavko (D), ki zaustavi stroj pri eventualni tvorbi vozlov. Razdelilec omogoča istočasno pranje največ 34 pramenov. Kadi sta od vseh strani zaprti. Kontrolo pranja omogočajo navpično premična jeklena vrata s steklenimi okni. V vsako kad so napeljene cevi za direktno in indirektno ogrevanje; — napajalni sistem za pralno floto (F) deluje s pomočjo električne črpalke. Kadar peremo v tekoči vodi, črpalke izključimo; — uvajalna naprava, ki dobiva pogon od variatorja in vodi tkanino v prvo kad, medtem ko celotna naprava stoji.

Pramenska pralna enota »Niagara« lahko deluje samostojno, neodvisno od ostalega dela naprave, kar omogoča ločeno pranje izdelkov, ki ne prenesejo napetosti v širinskem pralnem stroju (pletanine!).

Proizvodne karakteristike:
Poraba vode: 250 — 300 l/m²
Flotno razmerje: 1:4 do 1:5
Enkratna vsebina blaga: 1500 do 2500 m (zvisej od teže in širine)
Proizvodnja: 4000 — 6000 m/uro
Izkoristek proizvodnje: 98 — 99 %
Cena: Lit. 71 000 000

Skica pralnega stroja »MEZZERA«

Specializacija povsem utesnjuje željo ljudi in so kot posamezniki neopaženi. Sploh je težko dati nekomu individualno proizvodnjo, če v tistem oddelku dela že na stotine drugih delavcev. Posledica tega je, da imajo mnogi delavci občutek zapostavljenosti, kot da so pozabljeni kljub svoji marljivosti v masi, po delu enakih so delavcev.

Včasih so družine imele kopico otrok. Vsak posameznik se je moral že od mladosti vaditi za življenje v skupini in se z njimi sporazumevati. Zgodaj se je privajal na dajanje in prejemanje in na neizbežne kompromise v medse-

bojnih odnosih. V današnjem času naglice in večnega pomanjkanja časa, imajo družine le še po enega ali dva otroka. Posledica tega je, da otroci edinečki naletijo na prve izkušnje v medsebojnih odnosih še, ko so zapustili dom in si poiskali prvo zaposlitev. Tako se pozno navajajo na tovarištvo, ki ga zahteva življenje in skupno delo na račun osebnih muhavosti.

Na delu moramo potrpežljivo prenašati tudi neugodne momente. Delo naj vzame od človeka vse, kar je v njem dobrega in naj mu ne dopušča, da slabo sploh pride do izraza. Medsebojni odnosi so najtežji problem za tiste, ki se ne

morejo naučiti prilagajanja z drugimi ljudmi in pa za tiste, ki živijo in delajo s takimi težkimi ljudmi.

V življenju si moramo biti čimprej na jasnem, da se približno z eno od desetih oseb težko sodeluje. Te zagrizene, težke ljudi ni lahko spremeniti. Včasih je z njimi lažje kontaktirati, ko spoznamo vzrok njihovih težav. Tedaj jih je bolje jemati kot reveže ne pa kot sovražnike. Posebno v trgovini je treba jemati ljudi take kakršni so. Prodajalec mora biti z njimi prijazen in uslužen, da ostanejo še naprej njegovi kupci.

(Nadaljevanje na strani 4)

Odnosi med ljudmi

Medsebojni odnosi so vse bolj pomembni v vsakdanjem življenju ljudi. Mnogi jih je, ki se ne zavedajo, da imajo zaradi tega velike težave.

Medsebojni odnosi nastanejo že v trenutku, ko dva ali več oseb začne skupaj delati. Če hočemo napredovati v današnjem času, je nujno sporazumevanje z ljudmi na vseh nivojih.

Medsebojni odnosi posameznika se začno že v družini. Tudi v šoli nastopijo problemi na področju medsebojnih odnosov. Nekateri dijaki to vprašanje rešijo z nepremišljenim zapuščanjem šole.

Se večja napetost se lahko pojavi ob prvi zaposlitvi. Tedaj začutijo ljudje željo, da bi zapustili delovno mesto, ali pa želijo, da bi se prepisali. Včasih je to edina rešitev, ki mlademu človeku pride na misel. Se starejši ljudje včasih težko najdejo ugodnejšo rešitev. V vsem tem leži velik del stopnje fluktuacije delavcev v podjetjih.

Toda zapuščanje delovnega mesta v redkih primerih reši ta problem.

Zlato pravilo v odnosih med ljudmi je princip recipročnega obnašanja. Do ljudi se je treba obnašati tako, kakor želimo, da se oni do nas. Ta princip vedenja človeka do svoje okolice obstoja že iz davnih časov. Sprejema se toliko, kolikor se daje — včasih celo z obrestmi. To je princip. Če se nasmeješ, boš verjetno dobil nasmehek. Če se potožiš, se bo potožil tudi drugi. Če ga ne opaziš, te tudi on ne bo opazil.

Stališče drugega je običajno ključ zblizanja. Če prisluhnemo nekemu razgovoru, smo včasih kar iznenadeni, kolikokrat se sliši beseda »jaz«. To je ena najbolj uporabljanih besed. Toda v interesu boljših medsebojnih odnosov bi bilo treba pogosteje uporabljati besedi »ti« in »vi«.

Da bi drugo osebo napravili za središče in ne sebe, je včasih potrebno obrniti način mišljenja. Npr.: nadrejeni, ki pravi: »Želim, da to napravite v dveh urah«, je zavzel nepravilno stališče. Njegova tajnica bi bila veliko bolj zado-

voljna, če bi ji dejal: »Vem, da boste vi to naredili v treh urah«. To je še vedno nalog, toda stališče je drugačno napram osebi, kateri nalog daje in reakcija te osebe bo drugačna.

Sodelavca moraš prositi za nož. Namesto, da bi mu rekel: »Posodi mi svoj nož!«, je veliko bolje reči: »Ali bi mi hotel posoditi svoj nož?«

Včasih je dobro naglasiti besedo »ti« ali »vi«. Namesto »Drago mi je, ker te vidim«, recimo pristraneje, »drago mi je, ker vidim tebe«.

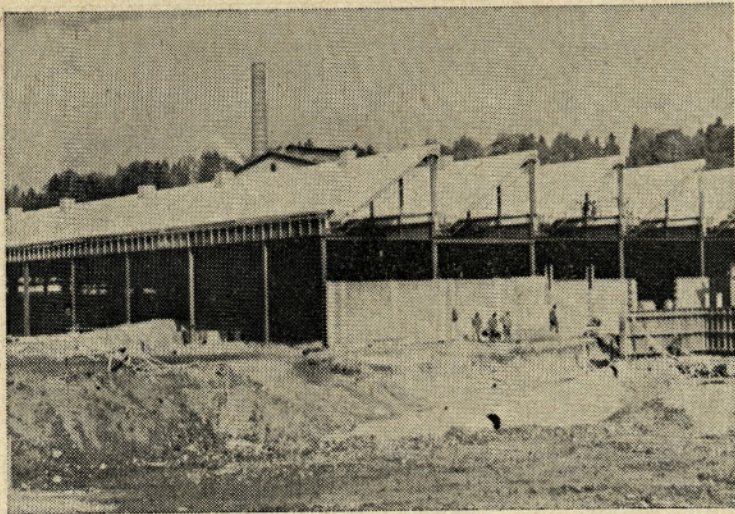
Kadar kupujemo darila, običajno kupimo nekaj, kar si sami želimo. Bolje je kupiti tisto, kar si želi oseba, ki ji je darilo namenjeno.

Prehod na industrijsko proizvodnjo je bil prekretek, da bi se ljudje lahko temu dobro prilagodili. Današnja industrija je stara komaj eno do dve generaciji.

Nova tehnika je razširila horizont, istočasno pa je povečala medsebojno odvisnost ljudi. Največje spremembe so nastale prav na prelomnici stoletja, ko so ljudje začeli z veliko nabavo avtomobilov in telefonov. Z motorizacijo so postali mobilnejši, izbira stanovanja in izbira delovnega mesta je postala svobodnejša.

Nahajamo se v neprestanem gibanju. To gibanje je tudi krivo, da se je marsikje razbila kompaktnost družine ter so mladi nezadovoljni in ambiciozni ljudje iskali srečo drugje. Tudi same družine so postale gibljivejše. V želji za zaslužkom se selijo iz mesta v mesto.

V masovni proizvodnji je veliko število ljudi vključeno v proizvodno linijo in vsak od njih mora izvrševati visokospecializirane naloge. Ta masovna proizvodnja je ustvarila težak problem specializacije, v kateri posameznik izgublja iz svojega pregleda uporabnost tistega, kar sam proizvaja. Delavec, ki vari dve žici za radioaparata uro za uro, dan za dnem, nima nikoli tistega osebnega zadovoljstva kot ga ima takrat, kadar si sam izdelava radioaparata.

Gradnje prizidka plemenitilnice I lepo napreduje

Odnosi med ljudmi

(Nadaljevanje s 3. strani)

Svet je poln ljudi različnih vrst: surovežev, diktatorjev, nezaupnežev, zavistnežev, prevarantov, kritikov ter ljudi, ki zaradi vpliva lastnih čustev mučijo stalno svojo okolico. Če s takim človekom res ne more nihče delati, se je treba posvetovati s kadrovskim vodjem in psihologom.

Morala posameznika je njegova želja za delom in življenjem odnoso pomanjkanje vsega tega. Visokomoralna oseba zaupa vase in v druge, v svoje delo, uspeh in bodočnost; smatra, da je njegovo delo vredno truda in ga opravlja z veseljem. Visoka morala zavest pripomore, da preide preko manjših težav in neugodnosti, da dela tudi pod pritiskom, če je potrebno in da ne »eksplodira« takoj, da se dobro

razume s svojo okolico in z vsemi, ki zahtevajo od njega več, kot mu morejo dati. Ta visoka morala napravi človeka nepremagljivega.

Dobra osebna morala dokazuje, da je človek prilagodil svoje osebne muhavosti, tako kot je treba v življenju. On je vsklajen s svetom okrog sebe, sklad pa je vzpostavljen v svetu njegove osebnosti. On mora biti srečen, raje misli na srečne kot na slabe trenutke. Na jasnem si je sam s seboj kako zadovoljiti svoje nezadovoljene primarne interese izven dela.

Človekova morala je približen pokazatelj, kako je človek rešil problem medsebojnih odnosov. Zato je važno, da proizvodnja zaposli čimveč strokovnjakov, ki so izobraženi v psiholoških metodah, ker se s tem zmanjšuje napetost v odnosih med ljudmi.

Sprememba pravilnika o delitvi dohodka podjetja

Delavski svet je na svoji 5. redni seji dne 28. 9. 1970 sprejel, da se 11. člen Pravilnika o delitvi dohodka spremeni in se odslej glasi: Člen 11

Poleg sredstev za osebne dohodke, ki pripadajo proizvodnim enotam na podlagi obračuna dosežene proizvodnje po cenikih, imajo te enote pravico do nadomestila osebnega dohodka za čas zastoja v proizvodnji, vendar le v naslednjih primerih:

- če je vzrok zastoja izpad električne energije, pomanjkanje reprodukcijskega materiala, adaptacija gradbenega objekta, požar ali elementarna nesreča in je morala biti zaradi naštetih vzrokov ustavljena proizvodnja, ki se obračunava po ceniku;
- nadomestilo osebnega dohodka pripada delovni enoti za izpad proizvodnje, ki je večji kot enodnevna proizvodnja (glede na število izmen) v mesecu dni.

Nadomestilo OD zaradi omenjenih zastojev znaša 50 % od povprečno ustvarjenih sredstev za osebne dohodke zadnjih treh mesecev, izračunanih po osnovnih cenikih brez dodatkov in na obratovalno uro po obrazcu:

$$\text{nadomestilo} = \frac{\text{ustvarjeni OD} \times \text{ure zastoja} \times 50 \%}{\text{obratovalne ure} \times \text{št. izmen} \times 100}$$

O tem, ali se nadomestilo OD za zastoje izplača po gornjem obrazcu, ali pa se izpadla proizvodnja nadomesti v prostem dnevu, odloča odbor za nagajevanje. Na podlagi njegovega sklepa izračuna finančni sektor pripadajoče nadomestilo OD iz dohodka izven redne delitve.

Sprememba tega člena je veljavna od 1. 9. 1970 dalje.

Predsednik DS:
Zvone Černe, l. r.

Začasni sklep o urejanju delovnih razmerij

Delavski svet je na svoji 5. redni seji dne 28. 9. 1970 sprejel začasni sklep o urejanju delovnih razmerij, ki se glasi:

1. Odbor za splošne zadeve odloča o zaščiti delovnih dolžnosti za člane delavskega sveta, svetov delovnih enot in kolektivnih izvršilnih organov.
2. Ta začasni sklep stopi v veljavo takoj in velja do uskladitve Pravilnika o delovnih razmerjih s Statutom podjetja.

Predsednik DS:
Zvone Černe, l. r.

Pojasnilo:

Prijave za kršitev delovnih dolžnosti članov zgoraj navedenih samoupravnih organov se naslovijo na Odbor za splošne zadeve in dostavijo v sekretariat podjetja dr. Dolžanu.

KOLESARJI — POZOR!

Od Komisije za varnost v cestnem prometu pri Skupščini občine Kranj smo prejeli okrožnico, ki se nanaša na zvezno akcijo »za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu«.

Namen akcije je: seznaniti kolesarje in voznike vprežnih vozil s pravili vožnje v prometu, zlasti vožnje v nočnem času glede na predpisano opremo koles in vprežnih vozil s svetlobnimi telesi. V podjetju bo izvedena kontrola koles (pregled opreme), kjer bo sodeloval tudi delavec Postaje milice.

Po 74., 75., 76. in 77. členu Pravilnika o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu (Uradni list SFRJ, št. 47 z dne 13. 11. 1968), mora imeti kolo in kolo s pomožnim motorjem v prometu na cesti: za vsako kolo najmanj po eno zavoro, na sprednji strani luč za osvetljevanje ceste, z obeh strani vsakega pedala (po en katadioptr) refleksno odbojno steklo oranžne ali rumene barve, na zadnji strani rdeče refleksno odbojno steklo in napravo za dajanje zvočnega signala — zvonec.

V interesu kolesarjeve varnosti in varnosti drugih uporabnikov cest je, da so vozila v prometu tehnično brezhibna, zato se jih opozarja, da so dolžni manjkajoče dele za kolo nabaviti, oziroma zamenjati z novimi.

Kolesarje se zlasti opozarja na prepoved:

— vožnje dveh oseb na kolesu (razen dovoljene vožnje otroka na kolesu, če je kolo predpisano urejeno),

— vzporedne vožnje dveh ali več kolesarjev,

— vožnje daljših predmetov na kolesu;

— vožnje težjih predmetov na prtljažniku ali na okvirju kolesa;

— vožnje kolesa z vzporednim potiskanjem drugega kolesa poleg sebe;

— prostoročne vožnje s kolesom;

— vožnje s kolesom z dodatnimi priključki (prikolice),

— vožnje s kolesom tako, da se kolesar drži z roko drugega vozila med vožnjo;

— dajanje kolesa v uporabo otrokom, ki še nimajo ustreznega znanja s področja

predpisane varne vožnje v prometu;

— potiskanje kolesa ali tricikla po desni strani ceste v smeri kretanja (po predpisu za pešce — po levi strani ceste v smeri hoje);

— popraviljanje kolesa na vozišču;

— vožnje kolesa brez svetlobnih teles in potrebnih zavor;

— vožnje s kolesom pod vplivom alkohola.

Če kolesar ne bo imel predpisane opreme, določene v Pravilniku o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu, bo kaznovan takoj z denarno kaznijo 20,00 dinarjev, če vozi v cestnem prometu kolo ali kolo s pomožnim motorjem, ki nima predpisanih naprav.

Uspehi naših gasilcev

V okviru Gasilske zveze Slovenije je bilo 13. septembra organizirano tekmovanje industrijskih gasilskih enot tekstilne industrije v Novem mestu. Na tem tekmovanju je dosegla naša desetina kljub močni konkurenci 4. mesto.

27. septembra je isti organizator priredil republiško tekmovanje v Trbovljah, katerega so se udeležile vse industrijske gasilske enote iz Slovenije. Naša desetina je

GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE

PODELJUJE

„TEKSTILINDUS“ KRANJ

SREBRNO TEKMOVALNO ZNAČKO

KI SI JO JE PRIDOBILA NEDOVA TEKMOVALNA ENOTA NA REPUBLIŠKEM GASILSKEM TEKMOVANJU V LETU 1970.

TISKAR:
S. Šturm

NAČELNIK PISARNE:
K. S.

Podpisane osebe

GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE

PODELJUJE

PODJETJU „TEKSTILINDUS“

KRANJ

OB 15. LETNICI OSVOBODITVE

PRIZNANJE

ZA USPEŠNO ORGANIZACIJO POŽARNOVARNOSTNE IN GASILSKE SLUŽBE

LJUBLJANA 27. 9. 1970.

TISKAR:
S. Šturm

NAČELNIK PISARNE:
K. S.

Podpisane osebe

imela na tem tekmovanju malo spodrsnjajev, kljub temu pa je osvojila srebrno značko. Med 39. ekipami, ki so tekmovale, je dosegla torej lep uspeh.

Naslednje tekmovanje je bilo v Škofji Loki 11. oktobra (medobčinsko tekmovanje). Tu se je naša ekipa najbolj izkazala in je med industrijskimi ekipami zasedla 1. mesto ter osvojila pokal. Našim gasilcem velja torej vsa pohvala in priznanje, saj so se morali za tekmovanje pridno pripravljati in žrtvovati mnogo prostega časa za vaje.

Omeniti moramo še, da je podelila Gasilska zveza Slovenije tudi našemu podjetju priznanje za uspešno vodenje požarnovarnostne in gasilske službe.

K. S.

Prehrana bolnika

Bolnikova prehrana naj bo lahka in pripravljena v malih, a okusnih obrokih. Poslušajmo se »presenečenj« — živili, ki jih ima bolnik najraje. V bolnici ima človek po navadi pomanjkanje apetita, zato mu moramo tek vzbuditi.

Važno je, da tople jedi serviramo res tople in sveže pripravljene v ogretyh posodah. Jedi ne pogrevajmo, ker se živila s tem kvarijo in izgubijo na okusu. Izogibajmo se prežganja, ki naredi jedi težko prebavljive in ne uporabljajmo ostrih začimb.

Hrana naj bo zabeljena z maščobami, ki so lahko prebavljive — olje, maslo, smetana. Svinjska mast pa ni primerna za bolnika. Paziti moramo, da se maščoba preveč ne razgreje — ne sme cvr-

čati in se kaditi, ker se pri tem že razkaja in se potem težko prebavlja.

Da ohranimo vitaminsko vrednost živilom, jih kuhajmo v mali količini vode. Najbolje je, če jih dušimo v pokriti posodi ali v eko-nom loncu. Zelenjave ne smemo pred kuhanjem predolgo namakati v vodi, ker s tem izgubi na vitaminski vrednosti.

Če pripravljamo hrano za žolčnega, črevesnega, jetrnega ali dušimo v sopari, ne smemo pa jo cvreti, peči ali pražiti, ker so taka živila pikantna in dražijo nežno sluznico prebavnih organov. Živila dušimo tako, da vlijemo v posodo malo olja in vroče vode ali kostne juhe, dodamo živilo (meso, zelenjavo), posolimo, pokrijemo in

dušimo do mehkega. Če je potrebno med dušenjem prilivamo vročo vodo ali juho.

Jedi lahko zagostimo namesto s prežganjem z nastrganim krompirjem (v vrelo jed drobno nastrgamo surov krompir in pustimo prevreti 15 minut, da se lepo zagosti). Dobro prebavljiv je tudi podmet, ki ga pripravimo iz vode in moke ali iz mleka in moke. V vodi ali mleku gladko stepemo moko, vlijemo v kuhano jed in pustimo prevreti še 20 minut.

Zelenjavne jedi zagostimo z drobtinami. Za en obrok potrebujemo 1—2 mali žlički drobtin, ki jih vsujemo v že kuhano jed.

Za oslabele bolnike je priporočljiv rumenjak s katerim zagostimo juhe in zelenjavne jedi. (Nadaljevanje na str. 5)

Prehrana bolnika

(Nadalj. s 4. strani)

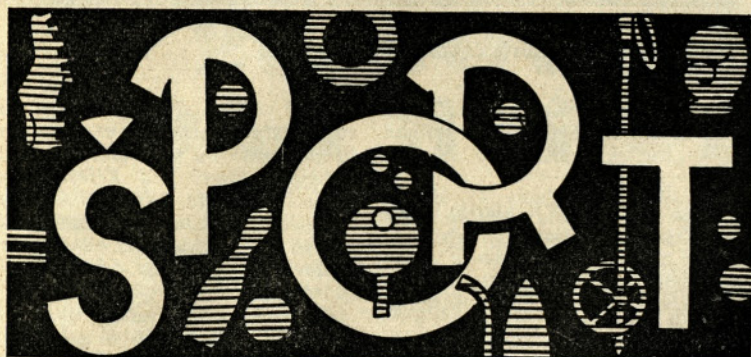
menjak stepemo z malo vode ali juhe in vlijemo nanj že kuhano jed. Lahko prebavljiva je za zagostitev in izboljšanje jedi smetana, ki jo dodamo že gotovi jedi (ne smemo več vreti, da se ne sesiri). Če jed zagostimo s smetano, ji lahko dodamo manj maščobe.

Iz mleka, moke in surovega masla naredimo bešamelj, tako, da v mrzlem mleku razmešamo moko, dodamo maslo in kuhamo, da se zgosti in postane gladko. Z

bešamelom zagostimo kuhano zelenjavo.

Bolnik naj uživa tudi dovolj surove zelenjave in sadja, če to dovoljuje njegova bolezen. Hrana naj ima zadosti beljakovin (meso, jajca, mleko), da bo njegovo telo odpornejše.

Zgoraj opisani načini pripravljanja hrane niso primerni le za bolnika, ampak tudi za zdravega človeka. Tako pripravljena je namreč lahko prebavljiva in varuje prebavne organe pred boleznijo.

Ob koncu nogometnih srečanj

Letošnje leto je šport v našem podjetju nekoliko zaživel — posebno v nogometu, saj navdušenja ni konca.

Po številnih srečanjih lahko vidimo, koliko ljubiteljev nogometa imamo in to precej dobrih, ki niti pravim klubom ne bi delali sramote. To razgibanost lahko le pozdravimo, želimo pa tudi vključiti športnike iz obrata II. Dvakrat med seboj so se letos že pomerili tkalci in enkrat vzdrževalci : tkalci. Zadnja tekma se je odigrala 19. septembra. Končala se je v korist vzdrževalcev z rezultatom 2:0. Povedati moram, da je bila tekma zelo lepa in kar na višini izkušenih nogometašev. Potekala je ves čas v redu, za kar se moramo zahvaliti zveznemu nogometnemu sodniku. Tudi navdušenih gledalcev — navijačev ni manjkalo. Ta igra pa je »zbudila« tudi nogometaše plemenitilnice, ki so nato napovedali tekmo tkalcem. Kljub porazu z vzdrževalci, so tkalci sprejeli srečanje. Tekma se je odigrala 3. oktobra v zelo lepem vremenu na igrišču centralnega stadiona v Kranju. Srečanje se je končalo s 3:2 za nogometaše plemenitilnice, v red-

nem času je bil rezultat neodločen, po podaljških pa je sreča obrnila hrbet tkalcem, čeprav lahko trdim, da so imeli v prvem delu tekme premoč. Končni rezultat je bil 3:2 za nogometaše plemenitilnice. Na žalost nam ni za to tekmo uspelo dobiti pravega nogometnega sodnika, pa je zato sojenje tekme prevzel nogometaš iz tkalnice. Tekma se je končala brez kakšnih nezd, postavljeni sodnik pa je tudi v redu sodil do konca in mu ne moremo očitati, da je bil pristranski.

Nogometaši so imeli po tekmi okrepčilni prigrizek. Nekaj denarja so zbrali sami, nekaj pa jim ga je prispeval pododbor sindikalne podružnice delovne enote. Za razumevanje se vsi igralci lepo zahvaljujejo.

Ker vlada za nogometna srečanja veliko navdušenje, smo sklenili, da bomo prihodnje leto organizirali nogometni turnir med delovnimi enotami. Ob tej priložnosti se tudi zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli prispevali k dobri organizaciji letošnjih nogometnih srečanj.

I. J.

Izvoljena je nova športna komisija

Z odhodom iz podjetja tov. Jožeta Javornika smo izgubili dolgoletnega predsednika športne komisije. Zaradi tega smo izvolili novo — dopolnjeno športno komisijo v naslednji sestavi:

Predsednik: Alojz OMEJC

Sekretar: Ivan JEREB

Referent za nogomet in namizitenis: Jože ŠOBA

Referent za kegljanje: Vinko CVIRN

Referent za šah: Ado PODGORNIK

Referent za strelce: Valentin SUSNIK

Referent za smučanje: Ivan JEREB

Referent za judo in karate: Bojan PRAVICA

Novoustanovljena je panoga za judo in karate. Kot smo že ome-

nili, je njen referent Bojan Pravica, zaposlen v električni delavnici. Če bo zanimanje za to vrsto športa, oziroma če se bo prijavilo dovolj interesentov, bomo organizirali redne treninge oziroma vaje.

Radi bi poživili tudi namizni tenis. Vse ljubitelje te vrste športa pozivamo, naj se prijavijo pri referentu Jožetu Šobi, nadmojstru v tkalnici I. Na podlagi prijav bomo uredili tudi razpored treningov. Rekvizitov imamo dovolj.

Seveda pa vabimo k prijavi tudi ljubitelje drugih športov. Prepričan sem, da je interesentov dovolj v obeh obratih. Šport ni samo za razvedrilo, ampak je tudi utrjevanje zdravja in fizičnih moči; torej — športniki na plan!

I. J.

ZAHVALA

Ob odhodu iz podjetja sem od sodelavk in sodelavcev prejela lepo darilo, za katerega se vsem iskreno zahvaljujem in jim v bodoče želim še veliko uspehov in razumevanja pri delu.

Francka Nograšek

Praktično za šolarke

1. Takšno praktično krilce ukrojujemo iz debelejšega kompaktnega blaga: diolen, volna, žamet ali pa tudi iz velvetona.

2. Krilce s položenimi gubami je iz diolena, ker dobro drži gube.

3. Za hladne dni zelo primeren hlačni komplet iz debelejšega blaga in živahne barve. Bluzica se spredaj po celi dolžini zapira z zadrgo.

4. Iz vistrana lahko ukrojujemo

takšno krilce, saj je zelo praktično za šolo, dobi se pa tudi metrsko. Rinčke za vrstico damo vtisniti čevljarju ali torbarju.

5. Krilce in telovnik iz enobarvnega blaga. Krilce je krojeno zvončasto, telovnik pa ima zaokrožene sprednje dele. Okrasimo s kovinskimi gumbi ali verižico.

6. Star, morda že nekoliko prekratak plašček dopolnimo s krznom, pa bo pridobil na dolžini.

7. Midi plašč za šolarko zvončastega kroja. Obrobljen je s krznom bele barve. Pas je iz umetnega usnja.

8. Za hladne dni zelo primeren komplet. Dolga jopica s kapuco je toplo podložena in kombinirana s krzneno obrobo. Vzamemo volnen tweed in iz istega materiala so ukrojene tudi hlače pumparice, ki jih moda zopet prinaša. MaK

Potovanje po vzhodni Evropi in Sovjetski zvezi

V Karpatih smo se tudi prvič srečali z lesenimi hišami. Les je tu najcenejše in tudi najbolj dosegljivo gradivo. Stavbe iz lesa so zelo tople in trpežne. Lepih primerkov ruskih lesenih hiš smo videli le malo, so bile zadnje vojno skoraj vse požgane. Ruska lesena hišica je enodružinska. Grajena je iz brun in je čelno obrnjena proti cesti. Vsaka hišica ima po dve oken, med njima pa je navzven pomaknjena veranda, okrašena z barvnim steklom.

Nočilo se je že, ko smo se bližali Lvovu. Mesto leži blizu poljske meje ali na zahodu Ukrajinske SSR. Okolica Lvova je rahlo vzvalovljena. Podolgovati hribi nosijo na svojih ramenih plodovita polja, lepo obdelana. Nikjer pa ni bilo videti gozdov.

V hotelu Inturista nas je že čakala večerja. Prijazni vratar, ko sem ga ogovorila mi je stisnil v roko šop prospektov.

Zjutraj smo imeli krožno vožnjo po Lvovu. Zanimivo je to, da ima Lvov enako operno hišo kot Pariz in Dunaj. Zgrajena je bila po istem načrtu in v istem času.

Lidija, ruski vodič ni znala našega jezika, govorila je kar rusko, zato smo bili prisiljeni razumeti jo. No, pa je kar šlo.

Po ogledu mesta in njegovih kulturnozgodovinskih spomenikov smo zavili na cesto proti Kijevu, glavnemu mestu Ukrajine.

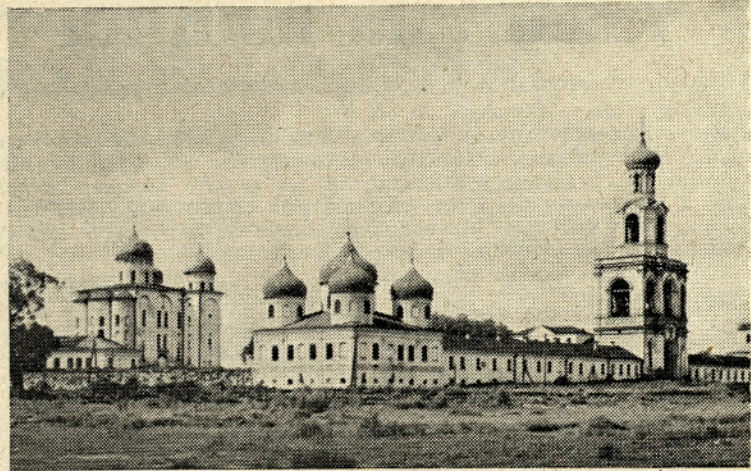
Pred nami je bilo dobrih 500 km poti. Pokrajina med Lvovom in Ravnom je valovita nižina. Njive so bile posejane z žitom, še več pa je bilo zoranih za sejanje krompirja, koruze in drugih kultur. Polja so se neskočno vleklja do obzorja. Sem in tja se je iz daljave prikazala skupina ogromnih silosov, živinskih hlevov ali čebulaste kupole ruskih cerkva. Cesta je bila na obeh straneh obdana z nasadi brez. Ob asfaltni

cesti sta tekli še dve cestici, zati iz trde glin, po kateri so vozili traktorji, da ne bi poškodovali asfalta. Kadar smo se bližali naselju, so bili nasadi brez redkejši, med brezami pa so ležali majhni vrtički, delo in skrb otrok.

Ob cesti vzdolž potovanja proti Moskvi, smo srečavali tovornjake, ki so prevažali odrasle ljudi na delo na polje, otroke pa na urejevanje zelenic ob naseljih. Te skupine otrok so bile razpostavljene na razdalji dvesto metrov. Večji otroci so prekopavali zemljo, deklice so grabile staro travo, manjši otroci pa so nagrabljeno pridno kurili. Brezovi nasadi ob cestah, vrtički in travniki, vse je bilo urejeno in pograbljeno. Nikjer kake suhe vejice, stare trave, kaj šele konzervne škatle.

Redkokdaj smo ob glavni cesti videli večje strnjeno naselje, ker vasi v našem smislu ni. Ruska vas je razpotegnjena ob cesti, ali pa leži pravokotno na njo. Družinske hišice, čelno obrnjene proti cesti, so vse enake, lesene, obarvane z modro, zeleno in belo barvo. Vsaka hiša je obdana z belo pobarvano ograjo, zraven svoj vrtiček in ohišnico, ki jo lahko obdeluje in oblikuje po svoji želji. Te vasi so lepe in čiste, dolge pa v nedogled, tudi do nekaj kilometrov, v njih prebivajo kolhozniki, obdelovalci zemlje.

Sem in tja se je naselje strnilo in obdalo pravokoten park, ležeč pred občinsko stavbo, kulturnim ali združenim domom. Vsi parki po Sovjetski zvezi so izredno lepo urejeni. Vse ceste vodijo k centru parka, kjer je postavljen spomenik (pamentnjak) zadnji svetovni vojni. Po parkih so postavljene živo obarvane lesene klopi. Ker se je bližal praznik Prvega maja, so otroci držali častno stražo pred kipi, obdanimi z rožami. Lepih spomenikov po Sovjetski zvezi je veliko, po vaseh pa so kipi uliti iz cina ali medenine in se nemalokrat ponavljajo.

Značilna ruska cerkev s čebulastimi kupolami

Do mesta Rovno pokrajina ni bila gozdnata. Sem in tja sem videla mešani pretežno hrastov gozd.

Mesto Ravno je moderno manjše mesto, omenjam pa ga zato, ker v njem stoji spomenik legendarnemu komandantu Aleksu Dundicu, Srbu, ruskemu narodnemu heroju.

Od Rovnega, Žitomira proti Kijevu, pa se pokrajina umiri. Polja omejujejo čudoviti brezovi gozdovi. Pogled na visoke bele breze, tenko razvejano krošnjo, kipečo proti temnomodremu nebu je bil enkrat, podoben nežnim čipkam na obzorju. Oči so se od neprestanega gledanja odpočile na zelenih jasah, obdanimi z brezami, na neusedeli luži z odsevom modrega neba in na temnem boru med brstečimi brezami.

Ta čudovite gozdove so Nemci med zadnjo vojno močno skrčili in na nekaterih mestih popolnoma uničili. Toda človek je zopet posadil jelko, bor, da bi obvaroval gozdove pred uničujočimi vetrovi. Še danes lahko vidiš nemško uničevalno zlo. Novi gozd je manjši, mlajši posajen v vrstah, sem in tja pa še štrlijo proti nebu do metra visoki štori, ki jih je okupator v svoji objestnosti puščal za seboj.

Proti večeru smo prispeli v borov gozdiček z motelom Inturista in počitniškimi hišicami med visokimi borovci. Od Kijeva smo bili oddaljeni le dobre tri kilometre. Utrujeni smo se kmalu odpravili spat. Motel je bil športni center, namenjen za odih mladih športnikov.

Kijev je prestolnica Sovjetske Ukrajine. Obdan je z zelenjem, drevoredi in parki. Z leve strani ga obdaja srebrnkast pas Dnjepra. Kijev nazivajo tudi mater ruskih mest. Bil je prestolnica močne Kijevske Rusije v X — XII. stoletju. O teh davnih časih govorijo stari spomeniki: Sofijska saborna cerkev (polna čudovitih mozaikov in fresk), katere temelj je postavil Jaroslav Modri v XI. stoletju, Kijevska Pečarska lavra (samostan) in še veliko prekrasnih spomenikov arhitekture, zlasti cerkva z zlatimi kupolami.

Prekrasna panorama se odpre na Dnjeper z »Vladimirskega uzvišja« (Vladimirska nabrežja). Tu se je v vodi reke leta 988 izvršilo krščenje stare Rusije. Ob pogledu na današnji Kijev si je težko predstavljati, da je bilo to mesto s parki, širokimi ulicami kulturnimi domovi popolnoma porušeno med drugo svetovno vojno. Kijev so po vojni obnovili in meščani pravijo, da je sedaj še lepši.

Sedaj je Kijev znanstveni, industrijski in kulturni center Ukrajine. Kijev je mesto pesmi in cvetja. V mestu je sedem gledališč in znano slavno Državno gledališče opere in baleta »Ševčenko«. V mestu je tudi več muzejev (14): muzej ruske umetnosti, muzej ukrajinske umetnosti itd. Mesto je dobilo naslov Mesto heroja. Vseposod se širi lepa nova naselja. Najlepša je glavna ulica s prekrasnimi Kreščaltikom, metrojem, trgovinami in kostanjevimi drevoredi. Novejše zgradbe so zgrajene v nacionalnem stilu in obdane s keramikom.

Najbolj mi je ostala v spominu kijevska Pečarska Ravna, samostan, kjer smo si ogledali podzemne grobnice in sarkofag Jaroslava Modrega prvega, kneza Ukrajine. Ukrajinci tukaj obiskujejo grobove svetnikov in kleče molijo ob njihovih sarkofagih.

Se in še bi lahko govorila o tem lepem starodavnem mestu. Čas nas je nepestrano lovil in ločiti smo se morali od prelepega mesta — mesta cerkva z zlatimi kupolami.

Kopti, Gluhov, Zelenogorsk. Vasi, polja, brezovi gozdovi; taka je pokrajina do Oryola, kjer smo prenočili, naslednji dan pa smo se odpravili proti Jasni poljani.

Jasna poljana je kraj, kjer je živel, deloval in umrl eden največjih sovjetskih pisateljev L. M. Tolstoj. Lep dvorec in gospodarska poslopja obdaja z ene strani valovito polje, z druge pa gost hrastov gozd. V tem gozdu, sredi tihe spokojnosti ptičjega žvrgoleja, je pokopan Tolstoj, v revnem, neopaznem grobu, kakor je izrazil svojo poslednjo predsmrtno željo. Njegov meter dolgi grob je za dve pediti dvignjena zemlja, pokrite z majhnimi smrekovimi vejicami. Ne rože, ne spomenik, ne krasijo groba tega velikega umetnika. Njegova poslednja želja, da bi ležal sam neopazen v tihi naravi, je bila uslišana.

Se nadaljuje prihodnjič.

D. P.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi mojega nenadomestljivega moža
IVANA PEGANA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za spremstvo na njegovi zadnji poti, kakor za darovano cvetje in izraze sožalja. Enako se zahvaljujem sindikalni podružnici za izkazano pomoč.

Žalujoča žena

Tončka Pegan — tkalnica I

Ob prerani smrti moje drage mame

IVANE ZADNIKAR

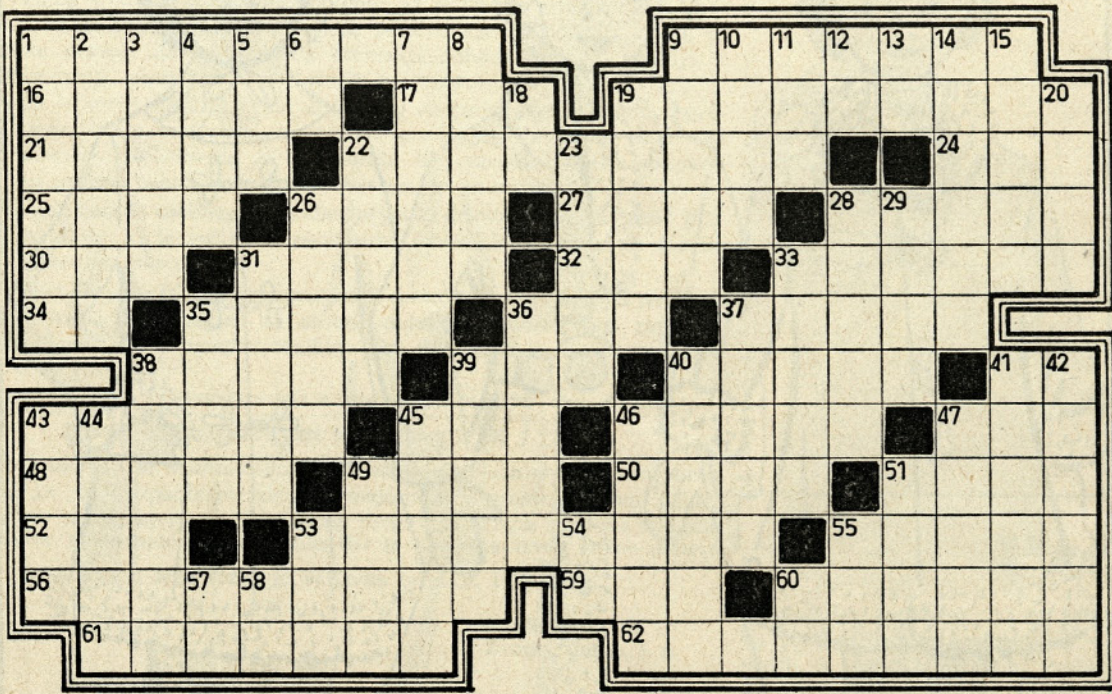
se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem obrata I — ekspeditu, za izrečeno sožalje in podarjeni denar, ter vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Angelca Zadnikar

Iskrena hvala uslužbencem finančnega sektorja, kateri ste mi ob smrti moje mame pomagali in darovali cvetje. Zahvaljujem se vsem za izraze sožalja in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Dragica Ladiha

Nagradna križanka

Vodoravno: 1. vozilo mestnega prometa, 9. sodobni slovenski pisatelj, avtor uspešnega dela »Gimnazijka« (Anton), 16. neolikan človek, 17. log, 19. slavna egiptovska kraljica, Cezarjeva in Antonijeva ljubica, 21. hrib pri Beogradu s televizijskim stolpom, 22. kitari podobno glasbilo s trebušastim trupom, 24. četrti rimski kralj, ki je dal zgraditi pristanišče Ostio, 25. zmečkan krompir, 26. oklopno vojaško vozilo, 27. reditev, 28. vespi podoben motocikel, 30. najslabša šolska ocena, 31 boginja rojstva, življenjske usode in smrti iz starogrške in starorimske mitologije, 32. okrajšava za diafilm, 33 ljubko-

valno ime najožje sorodnice, 34. različna soglasnika, 35. pripovedana oblika, v kateri nastopajo poganski bogovi in božanski junaki, mit, 36. kratica mednarodnega združenja književnikov, 37. stari oče, 38. starejša italijanska filmska igralka (Eleona Rossi), 39. ime ameriškega televizijskega in filmskega igralca Quicka, 40. stopnja srednje velikih tiskarskih črk, 41. enaka soglasnika, 43. pomiritev, premirje, 45. konop, 46. glavni del očesa v obliki kroglice, 47. zemeljska ožina na Malaki, 48. opera ruskega skladatelja Sergeja Rahmaninova, 49. središče francoskega departmaja Calvados, 50. majhna deklica, 51. starogrški bog

divjega vojskovanja, 52. livarski izdelek, 53. poštar, 55. žena, ki ji je umrl mož, 56. prostaško govorjenje, 59. figura pri četvorki, 60. mesto v jugozahodni Poljski ob reki Visli, 61. torba za spise, 62. slovesna kulturna prireditev.

Navpično: 1. neenakostranični četverkotnik z dvema vzporednima stranicama, 2. letovišče na zahodni obali Pule, 3. vrsta prikuhe, 4. naziv za Vojvodince, 5. ime mlade slovenske pevke zabavne glasbe Sršenove, 6. začetnici slovenskega pesnika (»Dunajski soneti«), 7. enigma, 8. zimsko prevozno sredstvo, 9. ime vojaškega voditelja hrvatsko-kmečkega pun-

ta iz 16. sotl. Gregoriča, 10. oblika ženskega imena, 11. nekdanja portugalska kolonija na zahodni obali Indije, 12. kratka za »opus«, 13. kemični znak za lantan, 14. vrsta starinskih ležečih tiskarskih črk, podobnim pisanim črkam, 15. pripadnik temnopolte rase, 18. začetnici slovenskega protestantskega pisatelja, prevajalca biblije v slovenščino, 19. pomembni nemški matematik, avtor del s področja geometrije, teorije grup (Felix, 1849 — 1925), 20. glavno mesto afriške države Gane, 22. srbski kraljevič, junak številnih ljudskih pripovedk, 23. red, visoko odlikovanje, 26. sibirski pragozd, 28. radijski sprejemnik, 29. zidna prevleka iz malte, 31. ime legendarnega finskega dolgoprogosa Nurmija, ki je nekaj časa držal 11 svetovnih rekordov, 33. pripomoček za pometanje, 35. srednje velik lovski pes visečih ušes, 36. kraj pri Škofji Loki, 37. hišna pomočnica na kmetih, 38. iz debela iztesan preprost čoln, 39. tovor, 40. droben prah, 41. obračaj, 42. pisanje, 43. sodobni ameriški zdravnik, odkritelj cepiva proti otroški paralizi (Jonas Edward), 44. tovarna zdravil iz Zagreba, 45. ime slovenskega šahovskega vele mojstra Pirca, 46. pomota, napaka, 47. preprosta, na hitro izdelana skica, 49. modrikastobela kovina, ki se uporablja kot pločevina ali prevleka železne pločevine za zaščito pred rjo (Zn), 51. prvi moški, 53. okrasna ptica, 54. stavč na nikalnica, 55. značilen ribniški medmet, 57. začetnici slavnega jugoslovanskega izumitelja na področju elektrotehnike, 58. kazalni zaimek, 60. začetnici slovenskega partizanskega pesnika s psevdonomom Kajuh.